สถานการณ์ครอบครัวไทย ประจำปี 2564

สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ปี 2563

- แม่วัยรุ่นในประเทศไทย 57,857 คน
- อัตราการคลอดมีชีพ
  หญิงอายุ 10-14 ปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 0.9 ต่อ 1,000 คน
  หญิงอายุ 15-19 ปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 28.7 ต่อ 1,000 คน
- วัยรุ่นส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.5 เป็นนักเรียน/นักศึกษาในระบบโรงเรียน
- แม่วัยรุ่นก่อนตั้งครรภ์ และหลังคลอด พบว่า ร้อยละ 50.1 อยู่บ้านเชื่องลูก มีพียง ร้อยละ 23.0 ที่ได้กลับไปเรียนที่เดิม
- แม่วัยรุ่นขณะตั้งครรภ์ ร้อยละ 44 หยุดเรียน/ลาออก มีพียง ร้อยละ 25 ที่ยังได้เรียนในสถานศึกษาเดิม
- ตั้งใจตั้งครรภ์ ร้อยละ 39.4 ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 19.26
- ไม่ตั้งใจตั้งครรภ์และไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิด ร้อยละ 27.1 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 9.72
- วัยรุ่นที่ไม่ตั้งใจตั้งครรภ์ มีการคุมกำเนิดด้วยการคุมกำเนิด ล้มเหลว ร้อยละ 33.5 เพิ่มขึ้นจาก ปี 2561 ร้อยละ 26.42

ที่มา : สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข

การเกิดของประชากรไทย ปี 2564

- จำนวน 544,570 คน
- เฉลี่ยวันละ 1,491 คน
- ♀ จำนวน 264,019 คน
- ♂ จำนวน 280,551 คน
- อัตราการเกิด 10.25 ต่อ 1,000 คน

"
- อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรของเรา ช้าลง ปีที่ ในปี 2561 เพิ่มขึ้นที่ 0.35 ในปี 2564
- อัตราวัยเจริญพันธุ์ที่ 1.5 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์
"

สถานการณ์เด็กเกิดใหม่ระยะนี้ ต่ำกว่า 600,000 คนต่อปี
ถือว่ามีการลดลงอย่างมากเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

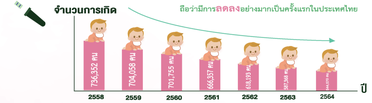

สถานการณ์ผู้สูงอายุ ประจำปี 2565

- จำนวนผู้สูงอายุ 12,116,199 คน
- ♀ เพศหญิง จำนวน 6,776,589 คน
- ♂ เพศชาย จำนวน 5,339,610 คน

ช่วงอายุผู้สูงอายุ

อายุ 60-69 ปี	อายุ 70-79 ปี	อายุ 80 ปีขึ้นไป
6,843,300 คน	3,522,778 คน	1,730,121 คน
ร้อยละ: 56.5	ร้อยละ: 29.1	ร้อยละ: 14.4

ประชากรสูงอายุของประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี 2563 มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น 12 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด และประเทศไทยกำลังจะกลายเป็น "สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์" ทำให้มีแนวโน้มครัวเรือนผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : กรมการปกครอง

ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ปี 2564

"จำนวนความรุนแรงในครอบครัว 2,177 ราย"

- ร้อยละ 86 ผู้กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็น "เพศชาย"
- ร้อยละ 81 ผู้ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็น "เพศหญิง"
- ร้อยละ 41 ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำความส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์แบบ "สามี กรรยา"

สาเหตุ/ปัจจัยส่วนมากเกิดจาก
- ยาเสพติด/สุรา
- การพนัน/หย่า
- หึงหวง/นอกใจ
- เศรษฐกิจ
- สุขภาพกาย/สุขภาพจิต

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็น 1 ใน 5 ประเด็นปัญหาที่มีผู้ขอรับคำปรึกษาในระบบเพื่อนครอบครัว (Family Line) มากที่สุด โดยมีผู้ขอรับคำปรึกษา ร้อยละ 8 ของผู้ขอรับคำปรึกษาทั้งหมด

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัวไทย 2564

ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทย เท่ากับ 85.81

ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ยดัชนี ปี 2564	ร้อยละครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์ ปี 2563	ร้อยละครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์ ปี 2564	แนวโน้ม
ร้อยละครอบครัวเข้มแข็ง	85.81	91.89	91.99	↑
ด้านสัมพันธภาพ	68.92	72.11	74.13	↑
แสดงความเอาใจใส่ระหว่างกัน	66.18	52.99	54.41	↑
ยอมรับเหตุผลความคิดเห็นกัน	86.87	86.89	88.14	↑
สื่อสารกันอย่างมีคุณภาพ	61.87	54.38	58.77	↑
แก้ความขัดแย้งอย่างมีเหตุผล	60.77	81.78	82.55	↑
ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว	91.78	91.08	91.42	↑
ด้านการพึ่งตนเอง	83.05	97.67	97.72	↑
ด้านเศรษฐกิจ	65.83	56.70	59.91	↑
ด้านสุขภาพ	98.08	97.82	98.10	↑
ด้านข้อมูลข่าวสารการเรียนรู้	85.23	97.27	97.20	↓
ด้านทุนทางสังคม	91.83	94.97	95.32	↑
ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	93.48	89.48	88.67	↓

แม้ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทยในภาพรวมจะผ่านเกณฑ์ฯ ที่กำหนดไว้ แต่พบว่ายังมีความเข้มแข็งรายด้านที่ไม่ผ่านเกณฑ์ฯ ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพ ในการแสดงความเอาใจใส่ระหว่างกันและการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ ด้านการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน ปี 2564

- ครัวเรือนทั่วประเทศ 27,708,635 ครัวเรือน
- ครัวเรือนเปราะบาง 4,104,450 ครัวเรือน
- สมาชิกเฉลี่ยทั่วประเทศ 2.39 คนต่อครัวเรือน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โครงสร้างครอบครัว ปี 2564

- ครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 81.19
- ครอบครัวขยาย ร้อยละ 16.22
- ครอบครัวลักษณะพิเศษ ร้อยละ 2.59

รูปแบบครอบครัวไทยที่พบมากที่สุด 5 ลำดับแรก
1) ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว
2) ครอบครัวที่ไม่มีบุตร
3) ครอบครัวผู้สูงอายุเลี้ยงดูเด็กตามลำพัง
4) ครอบครัวที่มีสมาชิกอายุต่ำกว่า 18 ปีตั้งครรภ์/มีบุตร
5) ครอบครัวที่มีญาติดูแลเด็ก

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

การจดทะเบียนสมรส และการจดทะเบียนหย่า ปี 2564

- การจดทะเบียนสมรส 240,979 คู่ เฉลี่ยวันละ 660 คู่
- การจดทะเบียนหย่า 110,942 คู่ เฉลี่ยวันละ 304 คู่

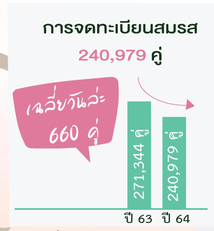

"ข้อมูลนี้เป็นเพียงแนวโน้มเท่านั้น ไม่สามารถสะท้อนความสัมพันธ์ในครอบครัวได้อย่างแท้จริง ปัจจุบันรูปแบบการสมรสเปลี่ยนแปลง ไม่เป็นการอยู่ด้วยกันโดยไม่จดทะเบียนสมรสมากขึ้น"

ที่มา : กรมการปกครอง

ประเด็นห่วงใยสำหรับครอบครัว

สถานการณ์ครอบครัวไทย ในช่วงการระบาดของโควิด-19

- ร้อยละ 94.78 ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 โดยผลกระทบ 3 ลำดับแรก คือ รายได้ลดลง สุขภาพจิตเสื่อมโทรม และค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
- ร้อยละ 10.96 เกิดความรุนแรงในครอบครัว
- ส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงด้านจิตใจด้วยคำพูด การละเลย ไม่ดูแลเอาใจใส่ การข่มขู่หรือประจาน
- ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความรุนแรง 3 ลำดับแรก คือ รายได้ลดลง ร้อยละ 73.51 ความเครียดจากการทำงาน ร้อยละ 68.28 การะหนี้สิน ร้อยละ 64.18

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

การตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี

"ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี เท่ากับ 14.45 (HDC, 16 ต.ค. 64)"

แม้ว่าการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นจะลดลงจากร้อยละ 17.87 ในปี พ.ศ. 2559 อย่างไรก็ตามยังสูงเกินเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนด ในปีงบประมาณ 2564 จึงมีความจำเป็นที่ต้องเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อลดการตั้งครรภ์ซ้ำในกลุ่มวัยรุ่น

ที่มา : สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข

การจ้างงานและการว่างงาน

- ผู้มีงานทำ 37.81 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีงานทำต่อประชากร ร้อยละ 66.23 ซึ่งอัตราการมีงานทำลดลงตั้งแต่ปี 2561
- ผู้ว่างงาน จำนวน 740,000 คน คิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ 1.93 ซึ่งปี 2563 – 2564 มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นจำนวนมาก เนื่องจากการระบาดของโควิด-19

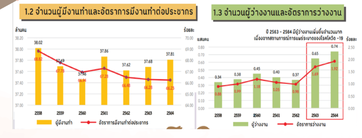

ที่มา : กระทรวงแรงงาน

ครัวเรือนมีรายได้ลด หนี้สินเพิ่ม เงินออมต่ำ

รายได้
- ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ: 28,454 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ: 9 จากปี 2562 โดยรายได้เพิ่มขึ้นจากนโยบายการช่วยเหลือต่าง ๆ ของรัฐทั้งในรูปแบบตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินในทะเบียนที่ "รายได้จากการทำงาน" มีแนวโน้มลดลง

หนี้สิน
- ครัวเรือน ร้อยละ: 52.7 เป็นครัวเรือนที่มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 208,733 บาทต่อครัวเรือน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเป็นหนี้นอกระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ:78 จากช่วงก่อนโควิด-19 ในปี 2562 โดยพบปัญหาหนี้นอกระบบกระจุกตัวในกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย

การออม
- ครัวเรือน ร้อยละ: 33.8 หรือมากกว่า 1 ใน 3 มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย โดยครัวเรือน ร้อยละ: 35.2 ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ: 10 - 20 เพื่อให้มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย ครัวเรือนที่มีความเปราะบางมากกว่า ร้อยละ: 70 ไม่มีเงินเก็บออม

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และศูนย์วิจัยกสิกรไทย

สถานการณ์เกิดน้อย - ตายเยอะ

ประชากรที่เสียชีวิตในปี 2564 มีจำนวน 563,650 คน เฉลี่ยวันละ: 1,544 คน ซึ่งต่างจากจำนวนการเกิดถึง 19,080 คน และถือได้ว่าเป็นสถิติปีแรกที่มีอัตราการเกิดน้อยกว่าการตาย

รวมทั้งจากสถานการณ์ COVID-19 ยิ่งทำให้มีจำนวนผู้สูงอายุที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อ COVID-19 มากขึ้นคิดเป็น ร้อยละ: 82 จากยอดผู้เสียชีวิตทั้งหมด จากสถานการณ์นี้อาจส่งผลกระทบระยะยาว ดังนี้
- แนวโน้มการลดลงของจำนวนประชากรไทย
- แนวโน้มการลดลงของวัยแรงงานผู้จับเคลื่อนเศรษฐกิจและผู้ทำหน้าที่ดูแลครอบครัว

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ The Standard

สถานการณ์การฆ่าตัวตายในประเทศไทย ปี 2563

"จำนวนและอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ 5,086 คน"

"ใน 1 วัน มีคนไทยฆ่าตัวตายสำเร็จ 13 คน"

- อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จพุ่งขึ้นถึง 7.37 คนต่อแสนประชากร ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560
- ประชาชนกลุ่มเสี่ยงมีแนวโน้มฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นเป็น 10 เท่า ในช่วงพีคของการระบาดของโควิด-19

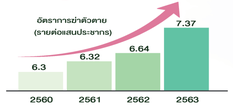

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการฆ่าตัวตาย
- ป่วยกาย/จิต
- ความสัมพันธ์
- เศรษฐกิจ
- สุรา/ยาเสพติด

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข